

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XV. Nihil prodesse cuiquam illatas aduersitates ad salutem, nisi
Deus altiùs misereatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

ipsa etiam morte coronati sunt. Et ideò iusto iudicio Dei datur sæpenumero peccatoribus potestas, qua Sanctos ipsius persequantur, vt qui spiritu Dei iuuantur & aguntur, fiant per laborum exercitia clariores.

Nam virtus fidei sub tali examine crescit,

Nec seruire grauat libera corda iugum.

Solus peccator malè seruit; qui licet amplo

Vtatur regno, sat miser est famulus,

Cùm mens carnalis, nimium dominante tyranno,

Tot seruit sceptris, dedita quor vitis.

Apud Prosperum in Epigrammat.

Itaque peccatores tamen si, quod sæpe contingit, aliqua huius vitæ felicitate fruuntur, cunctaque habeant pro suis votis ac voluntate fluentia; serui tamen sunt infelicissimi. Contrà verò pij homines afflictionibus licet grauiter premi & atteri videantur; non solum serui non sunt, verùm etiam maioribus indies cumulantur libertatis augmentis.

CAPVT XV.

*Nihil prodesse cuiquam illatas aduersitates ad salutem,
nisi Deus altius misereatur.*

VERVM cùm omnis vitæ huius afflictio, quædam extrinsecus adhibita prædicatio & admonitio videatur, sine occultiore ac secretiore gratiæ operatione, non est profutura. Nam ad ea omnia quæ geruntur extrinsecus nostræ causa salutis, illud pertinet quod Apostolus ait: Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat, Deus. Itaque Spiritus sanctus operatur intrinsecus, vt valeat aliquid medicina quæ adhibetur extrinsecus. Alioqui etiam si ipse Deus vtens creatura sibi subdita, in aliqua humana specie sensus alloquatur humanos, siue istos corporis, siue illos, quos istis simillimos habemus in somnis, nec interiori gratia mentem regat atque agat;

1. Cor. 3.

kk 3

nihil

nihil prodest homini omnis prædicatio veritatis. Facit autem hoc Deus, à vasis misericordiæ, iræ vasa discernens, dispensatione quam ipse nouit occulta, sed tamen iusta, hinc igitur illa existit diuersitas admirabilis animorum in aduersis perpetiendis, vt quosdam frangant atque deiciant, alios erigant atque confirment: nonnullis excitent Dei laudem & benedictionem, aliis blasphemam moueant impatientiam: quibusdam conferant ad morum emendationem, alijs tanquam vitiorum lethargo laborantibus, nec doloris quidem sensum mouere videantur. Cuiusmodi erant illi quos Propheta deplorabat, cum diceret: Domine, oculi tui respiciunt fidem: percussisti eos, & non doluerunt; attrinisti eos, & renuerunt accipere disciplinam. indurauerunt facies suas supra petras, & noluerunt reuerti. Itaque impietas flagella quidem excrucziata sentit, sed eum à quo flagelletur, per seipsam obdurata, non sentit. Alij verò, quamuis propriæ voluntatis vias ingressi, à Domino subinde recedant, tamen tanquam à tergo percussi, & fugiètes, longa Dei manu verberati, ad percutientem se respiciunt, & paternam correptionem agnoscunt, ac redeunt. Quicumque igitur boni maliq̃ue pariter afflicti sunt, non ideo ipsi distincti non sunt, quia distinctum non est, quod sunt vtrique perpeffi: manet enim dissimilitudo passorum, etiam in similitudine passionum, & sub eodem tormento non idem est virtus & vitium. Nam sicut sub vno igne aurum rutilat, palea fumat; & sub eadè tribula stipulæ comminuuntur, frumenta purgantur, nec ideo cum oleo amurca confunditur, quia exprimitur eodem præli pondere: ita vna eademq̃ue vis irruens, bonos probat, purificat, eliquat; malos damnat, vastat, exterminat. Vnde in eadem afflictione mali Deum detestantur atque blasphemant, boni verò precantur & laudant. Tantum interest, non qualia, sed qualis

Hier. 5.

qualis quisq. patiat. Pari quippe motu exagitatum, & exhalat horribiliter cœnum, & suauiter fragrat unguentum. Examinandis igitur nobis atque explorandis, ait diuus Cyprianus, diuersi importantur labores, & multiplex tentationum qualitas irrogatur, de iacturis facultatum, de ardoribus febrium, de cruciatu vulnerum, de amissione charorum: neque hîc aliud magis iniustos discernit & iustos, quàm quòd in aduersis per impatientiam queritur & blasphematur iniustus; patientia iustus probatur, sicut scriptum est: In dolore sustine, & in humilitate tua paciētiam habe; quoniam igne probatur aurum atque argentum:

Mens etenim recta, & puri sibi conscia cordis,

Prosper.

Hoc plus splendet, quo magis atteritur.

Itaque Iob quidem examinatus & probatus, ad summum fastigium laudis, paciētiae est virtute prouectus. At Pharaon variis plagis effectus durior, non purgatus, sed attritus; non probatus, sed damnatus est. Ita prorsus & peccator infirmatur aduersis, & iustus tentationibus roboratur. vt enim recta columna, si quid imposueris oneris ponderisque grauioris, hoc firmatur magis atque stabilitur; contra verò quæ incurua & obliqua alteram in partem propendet, pondere iniecto deiecitur: ita is quem in Deum erexerit charitas, confirmatur aduersis; quem verò cupiditas ad res incuruarit caducas & fluxas, præcipitatur & corruit, fragiturque qui corrigi debuerat. Non debet autem qui cum aduersis conflictatur infringi, si vult post præliū coronari. Ceterum ne quis infringatur, id fit vires illo subministrante certantibus, qui ineffabilia victoribus præmia præparauit. Qui etsi visibiliter electos suos sæpenumero deserat, variorum afflictionibus malorum inuolui & exagitari, atque etiam interire permittens, tamen eos inuisibiliter non deserit, sed cum iis etiam in carceres descendit, & fideliter ad mortem vsque

Isaia 43.

custodit, vt fiat quod per Isaiam se facturum promittit : Cùm transieris per aquas, tecum ero, & flumina non operient te: cùm ambulaueris in igne, non comburêris, & flamma non ardebit in te. noli timere, quia ego tecum sum. Cum suis futurum se esse Dominus pollicetur, nō vt nihil accidat eis mali grauioris. Quid enim aliud aquæ & inundantia flumina, & ignis flammaque inuoluens, quàm grauiſſimas persecutionum tribulationes significant, quibus & Christum, qui in ea propheta in primis intelligitur, & membra eius complura ad mortem vsque exercitata esse nouimus? Non ergo visibiliter affuturum se demonstrat, vt nihil eos pati sinat, aut protinus liberet; sed inuisibiliter magis subministratione auxiliij eius, quo fortes & inuicti reddantur. Vt enim rectissimè diuus Prosper carmine declarauit,

*Cùm constans anima aduersis non frangitur vllis,
Et fidei virtus intemerata manet;
Norit inesse sibi Dominum patientia fortis,
Inq; eius donum quòd steterit, referat:
Nam quòd non cecidit, propriis si viribus aptat,
Hoc ipso quo se stare putat, cecidit.*

*2. Cor. 1.**Serm. 21. super Cantica.*

Omnino igitur electis suis præsentissimus adest piissimus Dominus, intus confirmans & corroborans, & secundùm multitudinem dolorum quos patiuntur, consolationum suarum varietate lætificans. Quemadmodum hoc sanè non ingratus agnoscit & confitetur Gentium Apostolus, cùm ait: Sicut abundant Christi passiones in nobis, ita per Christum abundat consolatio nostra. Namque, vt est à diuo Bernardo præclare dictum, In spiritali exercitio duplex diuinitus præbetur auxilium: Correptio & Consolatio. Altera foris exercet, altera visitat intus. illa reprimit insolentiam, ista in fiduciam erigit. Illa humilitatem operatur, ista pusillanimitatem consolatur. illa cautos, ista deuotos facit.

facit, timorem Domini docet illa, ista ipsum timorem infuso temperat gaudio salutari, sicut scriptum est: Latetur cor meum, vt timeat nomen tuum. Quin etiã vt diuus ait Ambrosius, præponderant consolationes Lib. 1. De interp. cap. x. perturbationibus, quia & præsentium sedationem afferunt & spem futurorum. Vnde & Apostolus Paulus, Indignæ sunt, inquit, passiones huius temporis ad superuenturam gloriam: Indignæ vtique ad consolationis comparationem, non ad fructum redemptionis. huius igitur consideratione consolationis & gloriæ, fit, vt cum apud infideles impatientia lamentetur semper, & querula sit, Christiani non consternentur nec frangantur aduersis, sed spiritu magis quam carne viuentes, firmitate animi corporis infirmitatem vincant, ceteraque damnorum incommoda fortiter ferant. Proinde vinea licet fallat, vt est apud Cyprianum, & olea decipiãt, & herbis siccitate morientibus, æstuans campus areseat, quid hoc ad Christianos? quid ad Dei seruos? quos Paradisus inuitat, quos gratia omnis & copia regni cælestis exspectat: Exultant semper in Domino, & lætãtur & gaudent in Deo suo, & mala atque aduersa mundi fortiter tolerant, dum bona & prospera futura prospectant.

CAPVT XVI.

Si tantus sit tribulationum ad libertatem & salutem vsus, cur iis liberari sese sancti precentur.

TA MET SI autem electis Dei multum plerunque profuit tēporalis afflictio, eo videlicet cooperante, per quē diligentibus Deū, omnia cōuertuntur in bonū; tamen illa sanctorū quotidiana precatio est, qua liberari se à malo poscunt: hoc est, ab illis generatim omnibus malis, quæ ille qui singulariter malus est, infert permissa sibi diuinitus potestate. Hoc ergo cur faciant,

k l s

ciant,